

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/77/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920201428
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7920201428.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti O., I. nar. XX.XX.XXXX, X. S. nar. XX.XX.XXXX, Z. nar. XX.X.XXXX a G. H. nar. XX.X.XXXX bývajúce s matkou zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Y. deti rodičov: A. G. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v P. nad Y. na Q. mieru XXX/X a Z. O. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v N. - I. na I. ul. č. XXX/XX v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 1.3.2021 č.k. 8P/45/2020- 25 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zveril mal. deti do osobnej starostlivosti matky s tým, že každý z rodičov bude zastupovať a spravovať majetok mal. detí. Zaviazal otca prispievať matke na výživu každého z mal. detí sumu rovnajúcu sa 30% sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepnoleté dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení od 1.4.2020 vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Dĺžné výživné na mal. I. za obdobie od 1.4.2020 do 1.3.2021 vo výške 321,73 € zaviazal otca zaplatiť matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dĺžné výživné na mal. X. S. za obdobie od 1.4.2020 do 1.3.2021 vo výške 321,73 € zaviazal otca zaplatiť matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dĺžné výživné na mal. Z. za obdobie od 1.4.2020 do 1.3.2021 vo výške 321,73 € zaviazal otca zaplatiť matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dĺžné výživné na mal. G. H. za obdobie od 1.4.2020 do 1.3.2021 vo výške 321,73 € zaviazal otca zaplatiť matke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Rozhodol tak na základe návrhu matky z 1.4.2020, ktorým sa domáhala, aby jej súd zveril mal. deti do osobnej starostlivosti z dôvodu, že s ich otcom nežijú v spoločnej domácnosti od novembra 2019. Navrhovala, aby súd zaviazal otca prispievať jej na každé z mal. detí po 30 Eur mesačne. Zo správy kolízneho opatrovníka zistil, že mal. deti pochádzajú z družného spoluzitia rodičov. Matka žije s mal. deťmi v trojizbovom mestskom nájomnom byte s kuchyňou a príslušenstvom. Miestnosti bytu sú riadne zariadené starším, ale zachovalým nábytkom s hygienou bývania na primeranej úrovni. V byte je zavedená voda aj elektrická energia. Kúrenie je zabezpečované elektrickými ohrievačmi. Maloleté deti majú v domácnosti svojej matky vytvorené vhodné podmienky pre zdravý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin. Matka je nezamestnaná a je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie tunajším úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Zdrojom príjmu matky je pomoc v hmotnej núdzi vo výške 329,30 Eur mesačne, ktorá je vyplácaná preddavkovo a prídavok na dieťa pre tri deti vo výške 74,85 Eur mesačne. Medzi pravidelné výdavky rodiny patrí úhrada poplatkov spojených s bývaním vo výške 200 Eur mesačne, poplatku za internet a televízor vo výške 42 Eur mesačne a exekúcie vo výške 14 Eur mesačne. Matka mal. detí v rozhovore uviedla, že na podanom návrhu trvá v celom rozsahu. S otcom mal. detí žili v spoločnej domácnosti do novembra 2019, kedy po vzájomných nezhodách otec detí

opustil spoločnú domácnosť a odsťahoval sa. Od prerušenia spolužitia otec o deti prejavuje záujem a v čase, keď sa zdržiava doma, ich navštevuje. Na výživu mal. detí prispieva rôznymi finančnými čiastkami a podľa potreby deťom kupuje ošatenie a hygienické potreby. Maloleté deti sú školopovinné a navštevujú miestnu základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským. X. je žiakom tretieho ročníka, I. je žiačkou druhého ročníka, G. je žiakom prvého ročníka a Z. je žiačkou nultého ročníka. Maloleté deti sú zdravé a ich ošetrojúcim lekárom je MUDr. M.. V čase zisťovania pomerov v domácnosti matky boli deti v škole. Za účelom zisťovania názoru mal. detí bola matka spolu so svojimi deťmi predvolaná na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Na dohodnuté stretnutie sa matka nedostavila z dôvodu vysokého štádia tehotenstva a očakávaného pôrodu. Z uvedeného dôvodu pohovor s mal. deťmi nebolo možné zrealizovať. Otec mal. detí sa na adrese trvalého pobytu v obci N.-I., I. č. XXX/XX nezdržiava. K. matky sa otec zdržiava v Českej republike, kde aj pracuje. Presnú adresu jeho pobytu ani zamestnávateľa matka nevedela uviesť. Ďalej uviedla, že v čase keď je na Slovensku sa otec zdržiava v domácnosti svojej sestry A. O., nar. XX.XX.XXXX vo I. E.. Z výpovede kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 1.3.2021 súd zistil, že matka v decembri 2020 porodila dieťa, ktorého biologickým otcom by mal byť istý pán X.. Menovaný však odmietol otcovstvo uznať. Otcovstvo následne uznal Z. O., nar. XX.X.XXXX - otec mal. detí. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 36 ods. 1, § 24 ods. 4, § 62 ods. 1-4, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 Zákona o rodine a zveril mal. deti matke, pretože zabezpečuje ich výlučnú osobnú starostlivosť a šetrením pomerov neboli v jej starostlivosti zistené žiadne nedostatky. Každému z rodičov ponechal právo zastupovať a spravovať majetok maloletých detí, pretože v konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obmedzenie niektorého rodiča v týchto právach. V konaní sa nepodarilo zistiť aktuálne príjmové pomery otca, preto súd uložil otcovi vyživovaciu povinnosť v minimálnej výške, t.j. 30% sumy životného minima na jedno nezaopatrené neploleté dieťa (minimálna výška výživného od 1.7.2020 je 29,42€ mesačne na jedno dieťa). Keďže v konaní nebolo preukázané, že by si otec plnil vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, súd mu uložil povinnosť zaplatiť dlh na výživnom za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku vo výške 321,73 Eur na každé dieťa v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 52CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že súd prvej inštancie konal a rozhodol v jeho neprítomnosti a bez toho, aby sa vo veci mohol vyjadriť. Má za to, že týmto postupom mu bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces. Uviedol, že mal. deti by chcel zveriť do svojej osobnej starostlivosti

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny, pretože súd konal a rozhodol v záujme mal. detí.

5. Ďalšie vyjadrenia neboli podané.

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

9. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Zásada

voľného hodnotenia dôkazov zakotvená vo vyššie uvedených ustanoveniach neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Podľa § 389 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo

d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na zmenu, preto ho v napadnutých výrokoch podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože súd prvého stupňa jednak nevykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie skutočného stavu veci a následne sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo napriek tomu, že to malo vzťah ku prejednávanej veci, v dôsledku čoho sú jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach nezrozumiteľné. Súd prvého stupňa sa neriadil dôsledne ust. § 36 CMP, ktoré platí pre konania, ktoré môže súd začať aj bez návrhu a ktorým je nesporne aj konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, kedy má súd povinnosť zisťovať skutočný stav veci aj bez návrhu účastníkov konania a napriek tomu sa konajúci súd vôbec nezaoberal pomermi, v ktorých otec aktuálne žije, ani jeho možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi významnými pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. deťom. Zodpovednosť za zistenie skutočného stavu veci je v konaniach starostlivosti súdu o maloletých bremenom súdu. Smerovanie procesnej aktivity súdu je cieleňé ku vydaniu rozhodnutia v merite veci, ktoré je v zásade podmienené získaním informačného základu nevyhnutného pre takéto rozhodnutie, a to tak vo vzťahu ku poznatkom skutkovým, ako aj právnym. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie riadne nezistil, pokiaľ ide o otca, kde a v akých podmienkach býva a pracuje, nevyžiadal si jeho mzdové listy a určil mu minimálne výživné napriek tomu, že z výpovede matky zistil, že otec pracuje a riadne jej na mal. deti prispieva rôznymi finančnými čiastkami a podľa potreby deťom kupuje aj ošatenie a hygienické potreby. Okrem toho, z pripojených spisov odvolací súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 10.9.2012 č.k. 8P/167/2012-18 už boli upravované pomery k mal. X. S., keď bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať otcovi na výživu maloletého

sumou rovnajúcou sa 30% sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepĺnoleté dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti rozsudku (ktorá nastala 18.9.2012). Z obsahu napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či sa súd prvej inštancie s touto úpravou zaoberal, či porovnával pomery, ktoré existovali v čase predchádzajúcej úpravy s tými, ktoré zistil aktuálne, napriek tomu, že sú pre rozhodnutie významné. Súd prvej inštancie mal telefonický kontakt s otcom mal. detí, otec vedel o obsahu napadnutého rozsudku, t.j. nebolo možné akceptovať vyjadrenia súdu prvej inštancie, že sa nepodarilo zistiť pomery, v akých otec žije a pracuje. Dopustil sa aj ďalšieho pochybenia, ak rozhodol bez toho, aby mal zistený názor mal. detí na to, komu chcú byť zverené do osobnej starostlivosti a spoľahol sa len na správu kolízneho opatrovníka, že sa mu nepodarilo zistiť názor mal. detí, keďže matka sa s nimi nedostavila. Odvolací súd poznamenáva, že názoru mal. dieťaťa musí byť podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. V dôsledku týchto pochybení sa tak odvolací súd v odvolacom konaní nevedel kvalifikovane vysporiadať s námietkami otca prezentovanými v odvolaní a posúdiť, či vôbec boli splnené podmienky pre zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti matky (resp. zmenu starostlivosti o mal. X. S.) a určenie výživného od otca pre mal. deti. Odvolací súd záverom konštatuje, že vyjadrenie, resp. výsluch účastníkov konania alebo svedkov má v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých svoje opodstatnenie len tam, kde skutočnosť, ktorá je predmetom dokazovania, nie je možné dokázať vykonaním iného hodnovernejšieho dôkazu. Ak ale možno tvrdenie účastníka konania verifikovať listinnými dôkazmi tak, ako v predmetnom prípade, je povinnosťou súdu prvého stupňa tak v záujme mal. detí vždy spraviť o to viac, že prvé rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností k mal. deťom a zistený skutkový stav potom tvorí základ pre ďalšie rozhodovania vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti. Ďalším pochybením súdu prvého stupňa je, že z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, či sa zaoberal existenciou ďalších vyživovacích povinností oboch rodičov, ako ustálil výšku odôvodnených potrieb mal. detí a prečo vôbec určil minimálne výživné, ak otec pracuje a riadne na mal. deti prispieva.

15. Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutočný stav veci v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP, pričom takého nedostatku nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, musel odvolací súd rozsudok zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu doplniť dokazovanie v naznačenom smere, predovšetkým zistiť v akých pomeroch otec aktuálne žije, kde pracuje, vyžiadať si opis jeho mzdových listov za posledný rok, zistiť skladbu jeho výdavkov a existenciu iných vyživovacích povinností, eventuálne vypočítať otca aj matku ak sa to ukáže byť potrebným, zisťovať názor mal. detí, aktualizovať pomery matky a mal. detí vzhľadom na odstup času od posledného konania a rozhodnutia na súde prvého stupňa, zistený stav posúdiť podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, vyhodnotiť vplyv rozsudku Okresného súdu Trebišov z 10.9.2012 č.k. 8P/167/2012-18 na predmet konania, vo vzťahu k mal. X. S. porovnať pomery, opäť vo veci rozhodnúť, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotiť dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní boli spätne preskúmateľné, logicky správne a presvedčivé.

16. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).